

A LECTURA
NA CLASE DE DEBUXO
OS NÓSOS FEIRANTES
Sobre textos de Cunqueiro

BALBINA DA FURCADA

Así pasou un ano. Unha mañá de maio Balbina arrimouse ao paleiro, sempre na man dereita uns grans de trigo, e adormeceu. Ao despertar mirou arredor, que se esquencera de ónde estaba, e veu, mesmo a carón dos seus pés, un ovo.

Era a posta dunha galiña voandeira, desas que non queren niño e poñen onda lles cadra. ¡Un ovo branco, como os que puxera ela! ¿El nono poñería agora, quizabes non sentindo nada porque estaba dormida? Si, era un ovo dela, igoal aos que puxera noutroa.

Colleuno con muito medo e muito amor.

-¡Meu filliño! ¡Meu caravel!

A ORELLA DEREITA DE ANTÓN DE LEIVAS

-¡A mar! ¡Escóitase
a mar como nas
caracolas mariñas!

E dende entón muita
xente, especialmente
nenos, quería escoitar
a mar na orella de
Antón de Leivas.
Hasta quixo María
de Don, unha moza
mui garrida, que

nunca lle fixera caso a Antón. María agora pasaba as horas escoitando a mar na orella de Antón, e sorría. E tal foi a cousa que fixéronse noivos, e casaron. María díxolle a Antón que non quería que a coruñesa, a viúda do garda forestal, volvese endexamais a escoitar na súa orella o mar de Orzan. Nenos, os que quixeran.

MARCELINO PARDO

O gatipetro arrástrase deica
a habitación onde durme un
  nen, e comeza a verquer
  auga polo corno, que gotea
  no chan. O neno, en soños,
  escoita aquela pingada
  enseguida, que o convida a
  mexar, e cáseque o obriga a
elo. Eso, repito, pasáballe ao
  Marcelino Pardo.

  O pai pegáballe,
  a nai desesperaba,
os irmáns bulrábanse del,
  o mesmo que os
  compañeiros de escola
aos que chegara non se
  sabe como a nova das
  humidades nocturnas
  De Marcelino.

O CORVO ESTANISLAO

Pepe de Vence considerou o caso: o corvo estaba diante del, fraque, envellecido. Despois de todo, nacido por derriba das súas xesteiras de Abroso, e criado e mantido nas súas leiras, era cáseque da súa propiedade, cando non da súa familia. Pra sere o máis rico do val soio lle faltaba ser o dono do corvo Estanislao.

-Pois cala todo- díxolle Pepe ao corvo-, e conta co leite, coa carne de obriga, co bisté á plancha, e si cadra haber peixe fresco, pois co peixe fresco. ¿E non queres ningún xarabe, nin bicarbonato, nin nada de botica?

AMADEO DE SABRES

Descolgou Amádeo o paraugas vello, e vai este e asubiu. Dixo:

-¡Coidaba que me esquencías, home!

Ou algo parecido. Amádeo non lle dou importancia ao asubío do paraugas vello, e púxose sin máis camiño da feira deNegreira. Pro aquel asubío do paraugas

foi o anuncio

doutros asubíos

do propio paraugas

e de outros obxectos

propiedade de

Amádeo. Por

exemplo, estaba

sentado aos pés

da cama dubidando

si calzar os zapatóns

de goma ou os zocos,

cando estes

asubiaron. Decían

algo así:

-¡A ver si nos dás

Gastado, Amadeo!

AURELIO E MAILA XITANA

-¿*Te la digo, resalao?*

Aurelio respondeulle que non señora, que levaba muita presa, pro a xitana poñíasele diante e non lle deixaba seguir camiño.

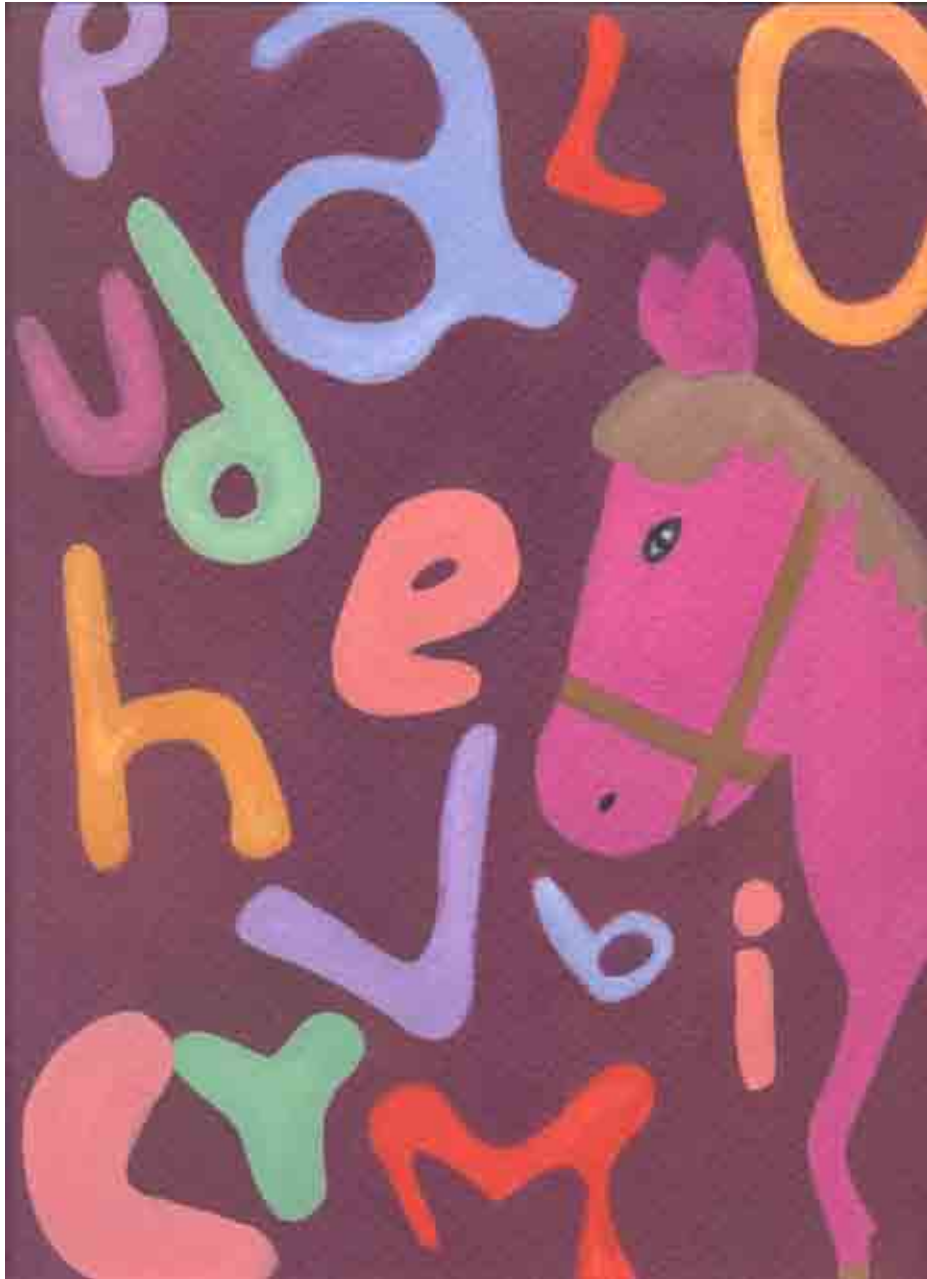
-¡*Por dos pesetas te echo un baile, galán!*

Aurelio tiña medo de perder o coche e apartou, quizabes algo desconsiderado, á xitana.
-¡Déixame, coño!

A xitana púxose de pé no áer:

-¡*Toda esta falta de respeto me la vas a pagar en quesos!*

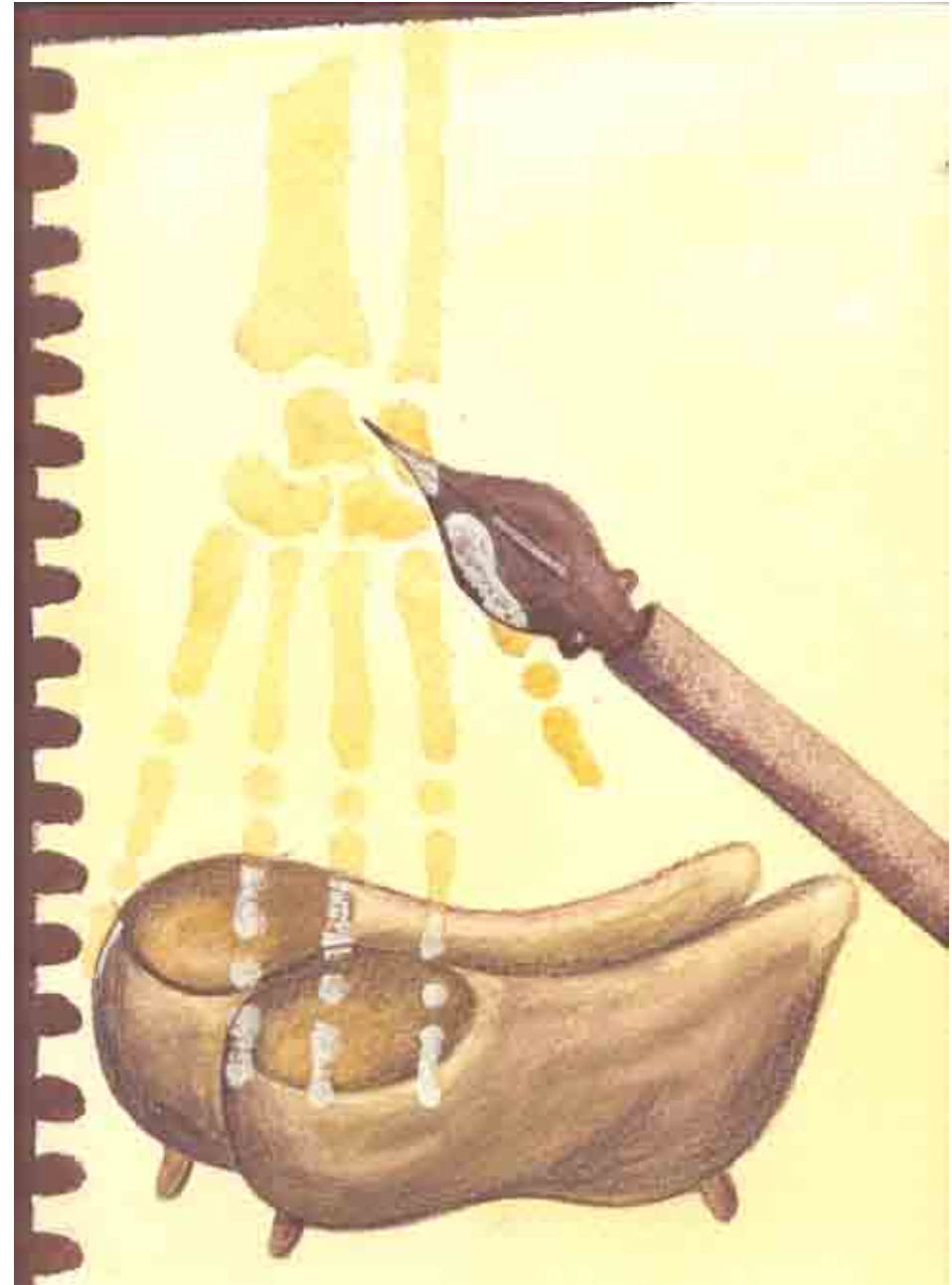
O CABALO DE ALBERTE MERLO

Este foi o comezo das longas conversas que durante varios meses mantiveron Alberte e o seu cabalo. Falaban, según Alberte, de política, de contribucións, de cómo foran os prezos na derradeira feira de Noia, e de vodas e de difuntos. Un día o cabalo díxolle a Alberte que non lle gustaba que lle chamasen Moro, e que millor sería que lle buscase un nome máis decente, aínda que fose francés. Alberte consultou cun mestre de Muros, mui amigo de seu, e este díxolle que lle chamase ao seu Moro simplemente como lle chaman aos cabalos en Francia. Que lle chamase Cheval.

DON FELICIO ESCRIBE DENDE O OUTRO MUNDO

A pluma, ao decatarse de
que Manuel ollaba pra
ela,, volveu ao seu sitio na
escribanía. Pola mañá,
Manuel consultou o
asunto coa muller e mailos
cuñados, e todos
sospeitaron que ben
puidera ser don Felicio o
escritor. Levaba sesenta
anos morto, pro ben podía
ter agora mesmo algo
urxente que decir aos
descendentes, e permiso
de quen mandase ónde
estaba pra decilo.

O ENANO DAS BURLAS

E naquel mesmo deixou de ser tatexo. Enchéronselle os ollos de bágoas, e vai e ofreceulle ao enano do tesouro o chourizo que tiña na man e o viño que aínda quedaba na bota. Regresou cantando a Corbelle, e aquela mesma serán saíu a ver si atopaba a Pepita do Forno. O señor cura, don Roxelio, foi chamado a opinar.

-¡*Similia similibus curantur!*
dixo en latín. E engadiu:

-¡Ese enano, o que é, é un
coñón!

NOVAGILDO ANDIÓN

E un día calquera,
sendo feirón en Villalba,
Novagildo, así que
desembarcou o porcino,
púxose nunha esquina
co seu violín, e tocando
o que sabía, cantou con
fermosa voz. Unha
sobriña súa vendía as
letras e pasaba o
platiño. E dende entón,
en toda feira ou
mercado ao que iba,
Novagildo, aparcado o
autobús, tiraba de violín
e seguido da sobriña iba
aos seus crimes.

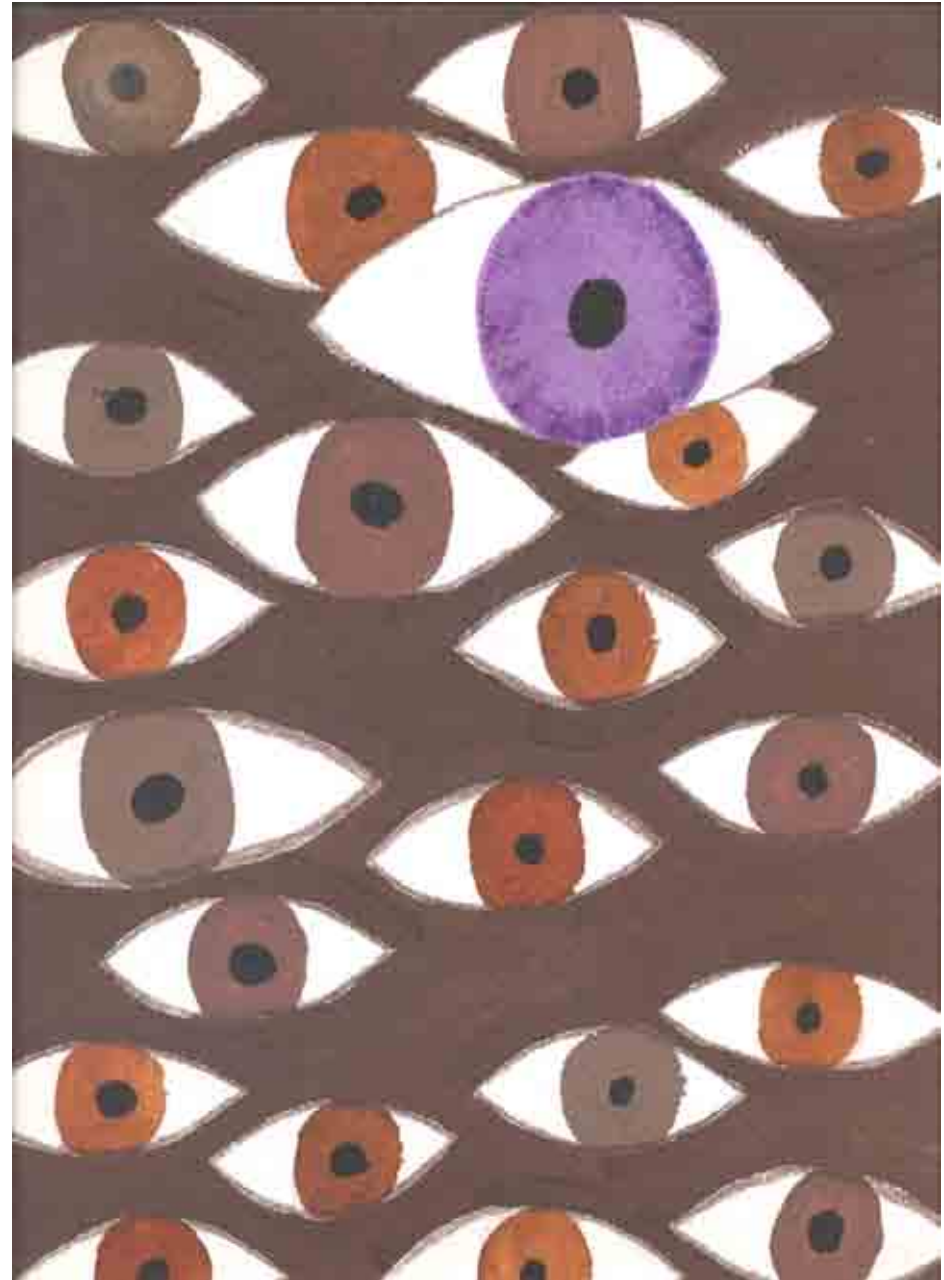

PADÍN DE CARRACEDO

Todo se sabe nas aldeas e esto sóupose tamén, e a Consolación comezou a recibir en segredo a mulleres en estado que querían ter fillos cos ollos da coor do ollo de cristal de Padín. Este viu que aquilo era negocio e montou o que el chamaba “unha estación de servicio”. A preñada viña poñerse no ventre o ollo e durmía na casa. Por cada sesión nocturna, e o café con leite e pan da mañán, vinte pesos.

Algunhas veces falla o experimento, pro
muitas outras non, e xa había
xogando nas eiras de por
alí nenos con fermosos
Ollos da coor da violeta.

PECHADO POR DEFUNCIÓN

O mestre apeouse do cabalo diante da fiestra, colleu todo o que había no escaparate, meteuno nas alforxas, e volvendo a montar a cabalo entrou pola fiestra, xa que non era unha fiestra senón unha portalada ancha. A fada pechou a porta tras o xinete, e puxo un letreiro por fóra denantes de pechar. A porta desapareceu, pro o letreiro estaba alí, na pena redonda.

O Felipe baixou de onda estaba a que estaba escrito naquel pedazo de cartón. Decía, en boa letra:
PECHADO POR DEFUNCIÓN.

PEDRO BRAVO

Un día a húngara tivo muita febre e chamou a Pedro. Estaba na cama, cunha pelerina amarilla. A húngara era domadora de pulgas, e traballaba no teatro que chamaban de don Porfirio, e coa febre que lle viñera, non ousaba dar de xantar ás pulgas no brazo dereito, como soía, porque tiña medo de que enfermaran e morresen.

E valían un capital.

A húngara, que se chamaba condessa

Mistia, pediulle a

Pedro que se

prestase a darlle

ás pulgas xiquer

o almorzo. Pedro

quitou a chaqueta,

e maila camisa, e

puxo o brazo.

A húngara fixo

pasar a esta as

pulgas, que estaban

nunha caixiña de

cristal.

PELETEIRO DA BOUZA

Finouse Peleteiro e non se sabe cómo o galo apareceu no camposanto cando lle daban paz ao seu amo. Quería meterse con el no nicho.

Tiveron que botarlle man e metelo nun saqueto. O fillo

Eusebio, de volta na casa, decidiu matalo e comelo con arroz. Xa na mesa toda a

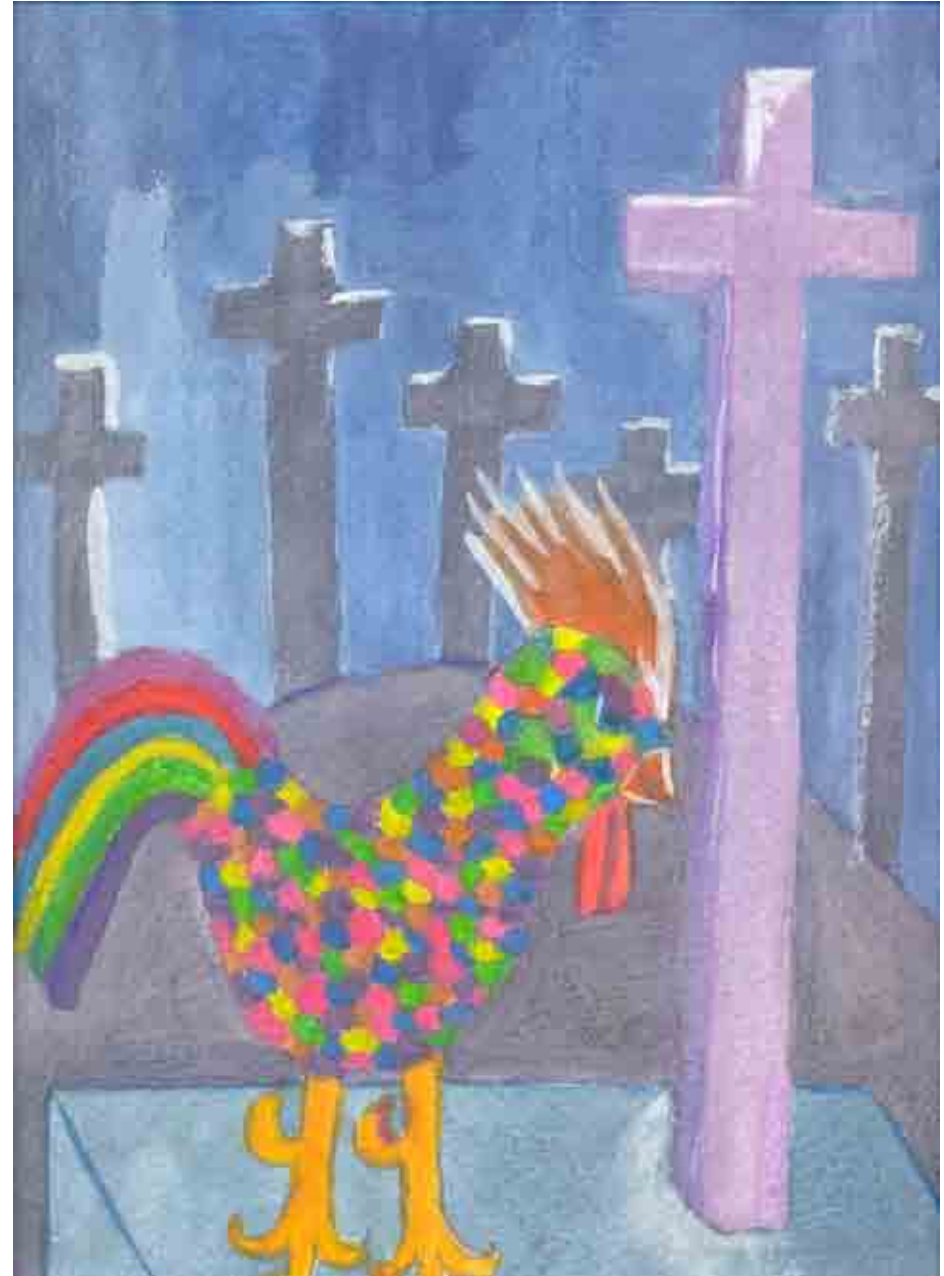
familia, tivo un escrúpulo, e denantes de probar bocado, santiguouse. E dixo:

-¡Que santa gloria haxa!

E toda a familia respondeu:

-¡Amén!

O que eu non sei é si o gloria foi polo pai ou polo galiño.

A TÍA REMEDIOS

Traguía no equipaxe,
herdo da condessa, un
can, o canciño
Napoleón. Era un
lanudo branco,
pequeniño, de cara e
media de longo, o fuciño
azul e os ollos
dourados. Vaia, o ollo
esquerdo dourado,
redondo como unha
moeda de ouro cortada
pola raia negra da
pupila, e o dereito tíñao
postizo, que o perdera
nun accidente, e no seu
lugar puxéranlle un
axóuxere.
Un axóuxere de ouro.

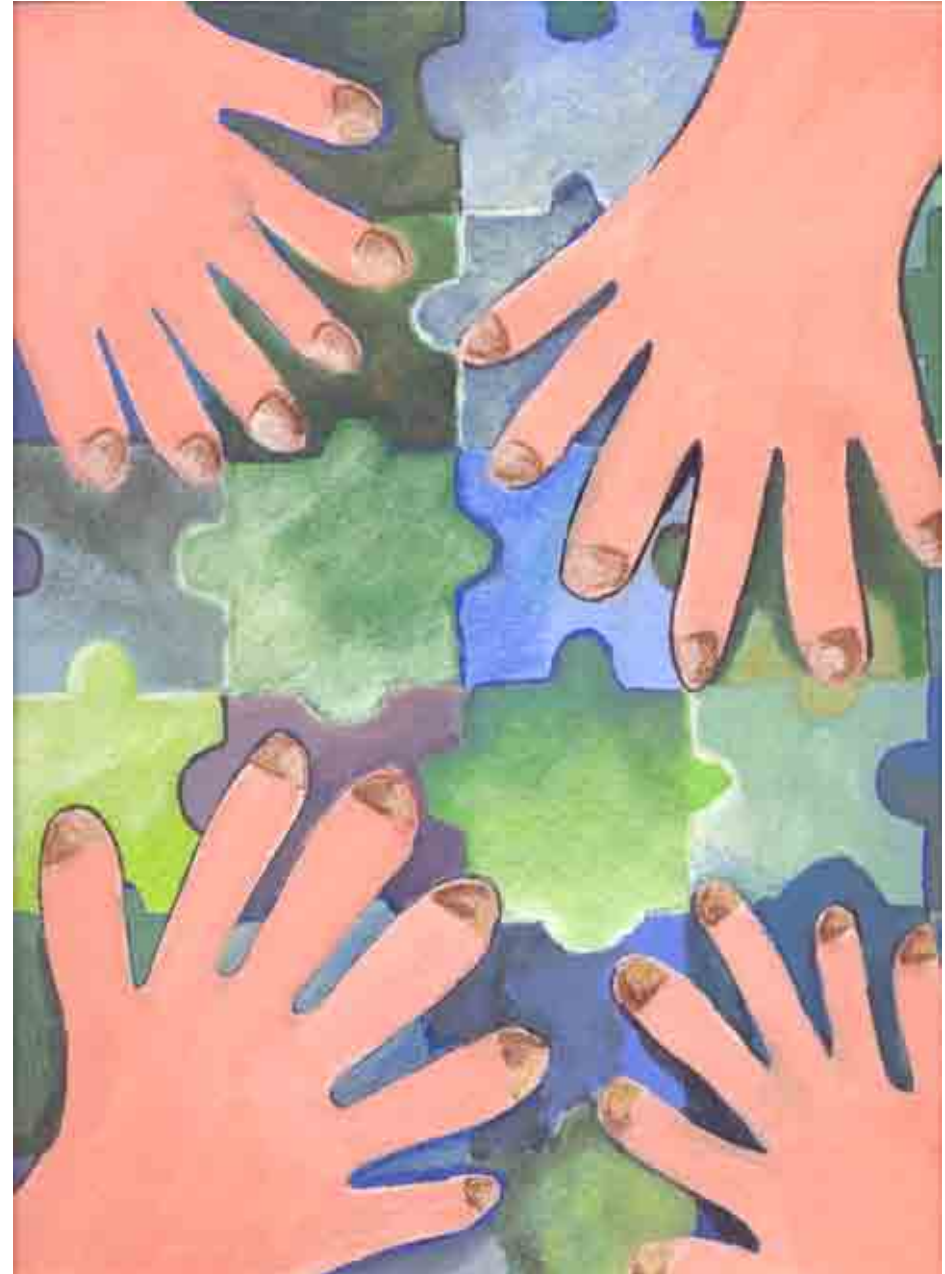

RAMIRO DA BARCA

A barca do bisavó e do avó de Ramiro non era propiamente unha barca, senón un caixón, que se sirgaba cunha corda tendida de ribeira a ribeira, e o patrón axudaba cunha pértega de guía. Na barca pasaba o río xente, pero tamén porcos, xatos e algún cabalo. E máis dunha vez pasaron no caixón, pintado de vermello, viaxeiros que non eran do país, que ben se lles vía que eran de lonxe pola fala e pola vestimenta.

XOSÉ LIÑEIRAS

Pepiño explicoulle ao tratante
que si el buscaba xente con
seis dedos era porque
estimaba que todos os seis
dedos do mundo eran
parentes de seu, que debían
vir dun avó común, quizabes
de denantes dos mouros, e
conocer un seis dedos sería
cococer un primo ou un
sobriño. E que todos os seis
dedos, polo menos os
galegos, debían xuntarse
unha vez ao ano, e tratar de
casarse entre si, que habería
mulleres de seis dedos, ou
casar un fillo dun seis dedos
cunha filla doutro seisdedos, e
ao millor os seis dedos
chegaban a impoñerse ás
outras xentes.

TRISTÁN GARCÍA

-¿Ti eres ese que andas coa teima de atopar unha muller que se chame Isolda?

-Si señor.

-Pois en Venta de Baños hai unha viúda dese nome.

-¿Nova ou vella?

-¡Que sei eu! Coido que é churrera...

-¡Bos días! ¿Vostede é a señora Isolda?

-¡Servidora! -respondeulle a velliña, sorríndolle.

-¡É que eu son Tristán e viña a conocela!

A velliña pechou os ollos e agarrouse ao amosador pra non caír. Bágoas rodaban polas súas meixelas.

-¡Tristán! ¡Tristán querido! puido decir ao fin-

¡Toda a miña mocidade aguardando a coñecer un mozo que se chamase Tristán! ¡E como non viña, caseime cun tal Ismael, que era de Madrid!

Tristán saludou militarmente, e despacio volveuse á estación a agardar o pripeiro tren para León. Cando este chegou e Tristán subía ao vagón de terceira, apareceu a señora Isolda, con un paquete de churros. Doullo a Tristán e bicoulle a man.

Non se dixeron nada.

Cousas así soio pasan nos grandes amores.